

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XLIV. Mendicantes, eorumque bona, per Apostolica privilegia
eximuntur à decimis solvendis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

dæ, & à Judicibus declarandæ, juxta cap. 2. & 20. de rescriptis, cap. iue fraternitatis de Præsbyt. L. 7. Cod. de precib. Imper. offer. L. 1. 2. & ult. Cod. si contra jus vel nil. publ. L. ult. Cod. de divers. rescript. & L. 1. Cod. de petit. bon. sublat. L. 10. Ut enim Imperator ibi dicit: *per importunitatem non concedenda sæpè concedimus.*

488 Et idè Christianissimi Reges Philippus VI. Carolus V. Ludovicus XII. & Franciscus I. (ut videre est in additionibus ad praxim Umberti c. 3. lit. E.) districte prohibuerunt Judicibus obtemperare litteris Regis, si civiles, & rationabiles non fuerint. Quod ante prohibuerat Carolus VII. in edicto anni 1453. articulo 66. tenoris sequentis: *Item comme plusieurs souventefois obtiennent de nous & de nos Chanceliers plusieurs lettres, mandemens, & impetrations par importunité des Requerans, & autrement, pourquoy les parties sont souventefois mises en grandes involutions de procez, & plusieurs fois les bons droits des parties retardez, & empéchez; & doubtent souventefois les Juges de donner appointement contre nos lettres, combien qu'elles soient inciviles & deraisonnables: Nous voulans obvier à ces inconveniens, avons decerné & déclaré, decernons & déclarons, que notre intention est, que les Juges de notre Royaume n'obeissent ny obtemperent à nos lettres, sinon qu'elles soient civiles & raisonnables; voulant que les parties les puissent debatre & impugner d'obrepriion, & incivilité, & qu'à ce les Juges les oyent & reçoivent, s'ils les trouvent subreptices, obreptices, & inciviles, que par leur sentence ils les declarent subreptices, obreptices, & inciviles, ou telles qu'ils trouveront en bonne justice, &c.*

489 Denique sensus & usus totius Orbis Christiani est in favorem Religiosorum Mendicantium: si enim contribuere debent, saltem in extraordinariis necessitatibus, in quibus Ecclesiastici, & alii Regulares contribuunt, non minùs convocari, audiri debent, dum ad deliberandum de contributione Status convocantur, quàm ceteri Ecclesiastici & Religiosi; tam enim faciunt considerabile membrum, ab aliis membris distinctum, nec aliis subiectum, quàm Clerus, Abbates, & Laici faciunt membra ab invicem distincta, nec invicem subiecta. Nec æquitas patitur ipsos inauditos, oneribus extraordinariis gravari ab aliis membris, quibus non subjiuntur. Nec regula illa sollemniss, quod tangit omnes, debet ab omnibus approbari Clement. 1. de censibus, minùs servari debet respectivè ad Mendicantes, quàm respectivè ad Abbates, vel alia notabilia membra Cleri, vel populi, ab aliis membris independentia, quæ per deputatos suos audiuntur in congregatione Statuum, & per eosdem approbant deliberationes ibidem factas: sed notorium est ex sensu & usu totius Orbis Christiani, Religiosos Mendican-

tes numquam convocari; dum cætera membra Status pro deliberationibus illis convocantur: sicut ergo ex sensu & usu totius Orbis convocari non debent; sic nec debent contribuere. Si enim deberent contribuere, deberent & convocari. Nec ulla est ratio non convocandi, nisi paupertas, & mendicitas ipsorum, ob quam non debent contribuere.

CAPUT XLIV.

Mendicantes, eorumque bona, per Apostolica privilegia eximuntur à decimis solvendis.

Primò namque Innocentius IV. anno 11654. in Bulla quæ incipit, *religiosam vitam eligentibus*, Augustinianos eximit à decimis de bonis quæ possident, propriisque manibus colunt. Similiter Clemens VI. in Bulla *dilectos filios* confirmata per Innocentium VI. in Bulla *provisionis nostræ*, Carmelitas eximit à decimis de iis quæ crescunt intra septa eorum, necnon de iis quæ propriis manibus, aut sumptibus colunt. Id quod Sixtus IV. in Bulla *dum attenta meditatione* (quæ est mare magnum Ordinis nostri) extendit ad quæcumque bona dictorum Fratrum, videlicet quoscumque hortos & sylvas, & quæcumque alia bona Ordinis, quæ impræsentiarij justè & canonicè possident, aut in futurum poterunt adipisci. Similem exemptionem idem Sixtus IV. in Bulla *regimini* Franciscanis concessit, sicut & Dominicanis in simili Bulla, quæ videri potest apud Rodriguez.

491 Secundò Pius V. in Bulla *dum ad uberes* sic ait: *Nos volentes eosdem Mendicantium Ordines, & dilectos Filios eorum Fratres & Monachos, cæterasque personas, ac etiam Moniales quascumque ejusdem Ordinis, sub illorum cura degentes, specialibus favoribus & gratis profsequi, motu proprio... & ex nostra certa scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine... ab omnibus & singulis exactionibus, tam urbanis, quàm rusticis, necnon datus, gabellis... collectis, impositionibus, & oneribus ordinariis, & extraordinariis, ac tam reabilibus, quàm personalibus meris, & mixtis, &c. ac alias quibuscumque nominibus nuncupatis, &c. penitus & omnino liberi, immunes & exempti sint, & esse censeantur.*

492 Tertio idem Pontifex in Bulla *etsi Mendicantium* sic habet: *Inhonestum quoque esse censentes Mendicantium Ordines ad aliquorum onerum contributionem teneri... illos, & eorum domos, Monasteria, beneficia, & loca quæcumque, eorumque possessiones, vineas, agros, & prata, ac alia bona quæcumque... à quibuscumque decimis, primitiis, quartis, mediis, & aliis fructuum partibus... ac etiam aliis quibuscumque oneribus, tam ordinariis, quàm extraordinariis... omnino eximimus ac liberamus.*

493 *Quarto Pius IV. Bullâ dilecti filii Patres Societatis eximit à quibuscumque decimis, etiam papalibus, prædialibus, &c. ita quòd Societas, ejusque Domus, Collegia, fructus, res, & bona præfata, semper ab illis, absque declaratione desuper faciènda, exempta sint, & esse censeantur. Quod confirmans Gregorius Bullâ pastoralis officii § 1. in Bullario Rom. eximit universam Societatem prædictam, omniaque & singula illius... Collegia... eorumque personas, fructus, redditus, & proventus... aliasque res, & bona quæcumque, à quibusvis decimis, etiam papalibus, prædialibus, &c. Non obstantibus litis pendentibus, siquæ sint, & aliis præmissis, ac Innocentii prædecessoris, seu Generalis Concilii hujusmodi, aliisque Apostolicis... Constitutionibus. Ubi fit expressa & specifica derogatio cap. nuper de decimis, in quo Innocentius, seu Lateranense Concilium statuerat, exemptionem illam non extendi ad prædia post Concilium istud acquisita, si antequam transfèrent ad privilegiatos, de iis decimæ solvebantur, nisi privilegiati propriis ea manibus vel sumptibus colerent.*

494 *Ex his patet, Mendicantes non solum exemptos esse à decimis personalibus, sed & realibus, seu prædialibus, nec solum extraordinariis, sed & ordinariis, prout ex allatorum privilegiorum tenore constat. An verò exemptio ista realis sit, an personalis? Respondeo nec esse merè personalem (tam enim ipsi, quàm prædia ipsorum exempta sunt, uti privilegiorum verba exprimunt) nec merè realem (non enim prædia cum exemptione transeunt, ad quemcumque transeunt) sed partim realem, partim personalem ; adedque mixtam. Quia prædia ipsorum solum exempta sunt, quatenus ipsorum, & in favorem ipsorum. Et ideò hoc ipso desinunt esse exempta, quo desinunt esse ipsorum. Non tamen desinunt esse exempta, hoc ipso quòd Colonis elocantur. Cum enim per elocationem esse non desinant prædia ipsorum, si Coloni eorum decimasolvere tenerentur Ecclesiæ Parochiali, ipsimet Religiosi (quorum prædia sunt) eas virtualiterolvere tenerentur de prædiis suis. Quod cum*

fit contra expressum tenorem privilegiisui, ut privilegium verificetur, videtur omninò dicendum quòd Coloniolvere non teneantur Parochis decimas de prædiis dictorum Religiosorum, quæ colunt. Sed eas virtualiterolvere debeant ipsismet Religiosis (in quorum favorem concessa est exemptio à decimis prædialibus, non in favorem Colonorum) solvendo utique majorem pensionem, quàm alioqui solverent, si Parocho decimasolvere deberent. Et istam communiorum esse Doctorum sententiam, testatur Diana p. 10. tr. 12. resol. § 1. ubi nominatim refert Pellicarium, Leandrum, Joannem de la Cruz, Hieronymum Garciam, Raphaëlem de la Torre, Peyrinum, & Philippum de la Cruz qui tract. de decimis §. 2. n. 9. dicit sententiam illam usu receptam esse in tota Hispania (exceptâ Portugalliâ) & ex Henriquez addit ita fuisse decimam in variis tribunalibus Salmanticæ, Bæzæ, Murcia. Addit etiam SS. Pontifices id in terminis declarasse in privilegiis desuper concessis Hieronymianis Hispanis, quòd scilicet Coloni & Arrendatariiolvere non teneantur decimas de prædiis ipsorum. Joannem etiam XXII. id ipsum Carthusianis concessisse, ut videre est in compendio Cisterciensium. Denique varios Pontifices idem concessisse Benedictinis Cassinensibus, ut videre est in Bullario Congregationis Cassinensis. In his tamen attendenda est consuetudo patriæ & regionum, ut sapienter observat Lezana qq. regul. p. 1. c. 3. n. 15. Saltem in hoc omnes conveniunt, quòd de prædiis, ratione quorum (antequam ad manus Mendicantium devenirent) decimæ non solvebantur, decimæ non debeantur, tametsi Mendicantes, ea propriis manibus, aut sumptibus non colant, sed ea Colonis elocaverint, aut arrendataverint. Quia Concilium Lateranense in citato cap. nuper de decimis tunc demum ait teneri decimasolvere de prædiis post Concilium acquisitis, quæ propriis manibus, aut sumptibus non colunt, si ratione illorum antea solvebantur. Videri potest Fagnanus ad citatum caput n. 18. & 27.

